

Національна академія правових наук України

**ЗВІТ ПРО РЕЗУЛЬТАТИ
ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ
АКАДЕМІЇ ПРАВОВИХ НАУК
УКРАЇНИ ЗА 2019 РІК
(основні показники)**

Харків
«Право»
2020

Упорядники:

*В. А. Журавель, Л. В. Белєвцева, О. С. Гиляка,
Є. А. Гетьман, Н. В. Запорожець*

Звіт про результати діяльності Національної академії
3-43 правових наук України за 2019 рік (основні показники) /
[упоряд.: В. А. Журавель, Л. В. Белєвцева, О. С. Гиляка
та ін.] ; Нац. акад. прав. наук України. – Харків : Право,
2020. – 32 с.

© Національна академія правових наук
України, 2020

© Журавель В. А., Белєвцева Л. В.,
Гиляка О. С. та ін., упорядкування,
2020

© Оформлення. Видавництво «Право»,
2020

I. ФУНДАМЕНТАЛЬНІ НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ

У 2019 р. науково-дослідні інститути Національної академії правових наук України проводили фундаментальні дослідження відповідно до Тематичного плану фундаментальних досліджень, що фінансуються за рахунок коштів державного бюджету у 2019 році НАПрН України, затвердженого постановою президії № 106/10 від 15 червня 2018 р.

Дослідження здійснювалися за **35 фундаментальними темами**, з яких **4 теми** – завершено. Зокрема, Науково-дослідним інститутом приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака досліджувалося 8 тем, Науково-дослідним інститутом інтелектуальної власності – 8, Науково-дослідним інститутом вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса – 6, Науково-дослідним інститутом державного будівництва та місцевого самоврядування – 5, Науково-дослідним інститутом інформатики і права – 5, Науково-дослідним інститутом правового забезпечення інноваційного розвитку – 3.

У 2019 р. співробітниками **НДІ приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака** проводилися фундаментальні дослідження за такими темами:

1. «Наукові підходи до удосконалення цивільного та господарського судочинства в світлі судової реформи». Термін виконання: 2016 р. – 2020 р. Науковий керівник теми – Бобрик В. І.

2. «Правове забезпечення ринкових відносин в умовах громадянського суспільства». Термін виконання: 2018 р. – 2022 р. Науковий керівник теми – Бакалінська О. О.

3. «Правове забезпечення електронного бізнесу як складової інформаційного суспільства». Термін виконання: 2018 р. – 2021 р. Науковий керівник теми – Вінник О. М.

4. «Адаптація корпоративного законодавства України до права Європейського Союзу». Термін виконання: 2017 р. – 2019 р. Науковий керівник теми – Васильєва В. А. (дослідження теми завершено).

5. «Інституційно-правове забезпечення майнових інтересів держави та суб'єктів приватного права в умовах регіональної нестабільності». Термін виконання: 2017 р. – 2021 р. Науковий керівник теми – Король В. І.

6. «Договірне регулювання приватноправових відносин у цивільному праві України». Термін виконання: 2016 р. – 2020 р. Науковий керівник теми – Гриняк А. Б.

7. «Цивільно-правовий механізм регулювання майнових та особистих немайнових відносин». Термін виконання: 2018 р. – 2022 р. Науковий керівник теми – Пленюк М. Д.

8. «Приватноправові проблеми реалізації євроінтеграційної стратегії України». Термін виконання: 2017 р. – 2020 р. Науковий керівник теми – Кочин В. В.

Упродовж 2019 р. співробітниками **НДІ інтелектуальної власності** проводилися фундаментальні дослідження за такими темами:

1. «Юрисдикційна форма захисту авторського права і суміжних прав». Термін виконання: 2016 р. – 2020 р. Науковий керівник теми – Штефан О. О.

2. «Правова охорона нетипових (некласичних) об'єктів авторського права». Термін виконання: 2016 р. – 2020 р. Наукові керівники теми – Мироненко Н. М., Штефан О. О.

3. «Судова експертиза об'єктів інтелектуальної власності: шляхи удосконалення законодавства та правозастосування». Термін виконання: 2016 р. – 2020 р. Науковий керівник теми – Дорошенко О. Ф.

4. «Стан та напрями розвитку державної політики в сфері боротьби з порушеннями прав інтелектуальної власності». Термін виконання: 2017 р. – 2021 р. Наукові керівники теми – Орлюк О. П., Мироненко Н. М.

5. «Дослідження економіко-правових проблем інтенсифікації сфери інтелектуальної власності України під впливом нових викликів розвитку неоекономіки». Термін виконання: 2017 р. – 2021 р. Наукові керівники теми – Орлюк О. П., Бутнік-Сіверський О. Б.

6. «Інтелектуальна власність як складова системи забезпечення національної безпеки». Термін виконання: 2018 р. – 2022 р. Науковий керівник теми – Бутнік-Сіверський О. Б.

7. «Правова охорона інтелектуальної власності в умовах євроінтеграційних процесів». Термін виконання: 2018 р. – 2022 р. Науковий керівник теми – Мироненко Н. М.

8. «Інтелектуальна власність в цифровій економіці». Термін виконання: 2019 р. – 2023 р. Наукові керівники теми – Орлюк О. П., Андрощук Г. О.

Упродовж 2019 р. співробітниками **НДІ вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса** проводилися фундаментальні дослідження за такими темами:

1. «Проблеми формування сучасної доктрини кримінального права України». Термін виконання: 2017 р. – 2021 р. Науковий керівник теми – Тацій В. Я.

2. «Теоретичні питання удосконалення кримінально-виконавчого законодавства України та практики його застосування». Термін виконання: 2017 р. – 2021 р. Науковий керівник теми – Степанюк А. Х.

3. «Стратегія зменшення можливостей вчинення злочинів: теорія та практика». Термін виконання: 2017 р. – 2020 р. Науковий керівник теми – Голіна В. В.

4. «Кримінологічні проблеми запобігання корупції у приватній сфері». Термін виконання: 2017 р. – 2020 р. Науковий керівник теми – Головкін Б. М.

5. «Теоретичні основи якості кримінального процесуального законодавства України». Термін виконання: 2017 р. – 2021 р. Науковий керівник теми – Шило О. Г.

6. «Науково-технічне забезпечення слідчої діяльності в умовах змагального кримінального процесу». Термін виконання: 2017 р. – 2021 р. Науковий керівник теми – Шепітько В. Ю.

У звітному році співробітниками **НДІ державного будівництва та місцевого самоврядування** проводилися фундаментальні дослідження за такими темами:

1. «Ефективізація юридичних гарантій прав людини в Україні (загальнотеоретичні аспекти)». Термін виконання: 2017 р. – 2019 р. Науковий керівник теми – Рабінович П. М. *(дослідження теми завершено)*.

2. «Правове забезпечення публічного адміністрування в Україні (теоретико-правові аспекти)». Термін виконання: 2018 р. – 2021 р. Науковий керівник теми – Лученко Д. В.

3. «Правові проблеми розвитку державотворчих процесів у контексті конституційної реформи в Україні». Термін виконання: 2018 р. – 2022 р. Науковий керівник теми – Яковюк І. В.

4. «Реформа децентралізації публічної влади та удосконалення місцевого самоврядування в аспекті європейської інтеграції України». Термін виконання: 2018 р. – 2022 р. Науковий керівник теми – Лялюк О. Ю.

5. «Комунальна власність: проблеми правового регулювання та управління (теоретичні та прикладні аспекти)». Термін виконання: 2018 р. – 2020 р. Науковий керівник теми – Баранова Л. М.

У звітному році співробітниками **НДІ інформатики і права** проводилися дослідження за такими темами:

1. «Теоретико-правові основи захисту прав, свобод і безпеки людини в інформаційній сфері». Термін виконан-

ня: 2018 р. – 2022 р. Науковий керівник теми – Пилипчук В. Г.

2. «Науково-методичне, правове та інформаційне забезпечення формування національної інтегрованої системи нормативно-правових актів в умовах децентралізації в Україні». Термін виконання: 2016 р. – 2020 р. Науковий керівник теми – Корж І. Ф.

3. «Теоретичні та організаційно-правові основи забезпечення кібербезпеки в Україні». Термін виконання: 2017 р. – 2021 р. Науковий керівник теми – Довгань О. Д.

4. «Теоретико-методологічні засади правового регулювання в умовах використання технологій Інтернет речей». Термін виконання: 2017 р. – 2019 р. Науковий керівник теми – Баранов О. А. *(дослідження теми завершено)*.

5. «Теоретичні та інформаційно-правові засади забезпечення національної безпеки в умовах євроінтеграції України». Термін виконання: 2018 р. – 2022 р. Науковий керівник теми – Доронін І. М.

У 2019 р. співробітниками **НДІ правового забезпечення інноваційного розвитку** проводилися фундаментальні дослідження за такими темами:

1. «Правове забезпечення функціонування Національної інноваційної системи в сучасних умовах». Термін виконання: 2017 р. – 2020 р. Науковий керівник теми – Глібко С. В.

2. «Правове забезпечення віртуалізації інфраструктури національної економіки України». Термін виконання: 2017 р. – 2019 р. Науковий керівник теми – Стріжкова А. В. *(дослідження теми завершено)*.

3. «Нормативно-інституційне забезпечення сприяння господарській діяльності в інноваційному суспільстві». Термін виконання: 2018 р. – 2020 р. Науковий керівник теми – Дмитрик О. О.

Усі завдання та результативні показники, передбачені паспортами бюджетних програм та договорами, за кожною фундаментальною темою виконані на 100%, а за деякими показниками навіть перевиконані.

II. НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ ДЛЯ ДЕРЖАВНИХ ТА НЕДЕРЖАВНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ЗА ГОСПОДАРСЬКИМИ ДОГОВОРАМИ

Національна академія правових наук України значну увагу приділяє диверсифікації джерел фінансування, зокрема пошуку позабюджетних джерел, участі в конкурсах наукових проектів (грантах). Наукові установи академії шляхом укладення господарських договорів на здійснення науково-експертних досліджень, підготовку наукових кадрів тощо надають послуги наукового й юридичного характеру зацікавленим державним і недержавним організаціям, установам та фізичним особам.

Так, у звітному періоді власні надходження структурних підрозділів НАПрН України становили **7 млн 900 тис. 243 грн**, зокрема:

Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності – на суму 1 млн 930 тис. 259 грн;

Науково-дослідний інститут інформатики і права – на суму 1 млн 834 тис. 69 грн;

Науково-дослідний інститут вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса – на суму 1 млн 36 тис. 498 грн;

Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака – на суму 1 млн 4 тис. 445 грн;

Науково-дослідний інститут правового забезпечення інноваційного розвитку – на суму 318 тис. 263 грн;

Науково-дослідний інститут державного будівництва та місцевого самоврядування – на суму 285 тис. 512 грн;
Київський регіональний центр – на суму 1 млн 191 тис. 875 грн;
Президія НАПрН України – на суму 299 тис. 322 грн.

ІІІ. НАУКОВІ ВИСНОВКИ ДЛЯ ЦЕНТРАЛЬНИХ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ

Одним із статутних завдань НАПрН України є виконання замовлення центральних органів державної влади стосовно розроблення засад наукової та правової політики, вивчення й узагальнення механізмів реалізації законодавчих актів, підготовка практичних рекомендацій щодо вдосконалення їх діяльності. Установи академії плідно співпрацюють з Офісом Президента України, Верховною Радою України та її комітетами, Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини, Кабінетом Міністрів України, Міністерством освіти і науки України, Міністерством юстиції України, Міністерством внутрішніх справ України, Міністерством економічного розвитку і торгівлі, Радою національної безпеки і оборони України, Національним агентством з питань запобігання корупції, Урядовим уповноваженим у справах Європейського суду з прав людини, іншими міністерствами та центральними органами державної влади.

Структурні підрозділи академії значну увагу приділяли співпраці з вищими судовими органами – Конституційним Судом України, Верховним Судом а також із правоохоронними органами – Службою безпеки України, Генеральною прокуратурою України, Національним антикорупційним бюро України, Державним бюро розслідувань тощо.

Так, упродовж **2019 року** науково-дослідними інститутами академії для центральних органів державної влади

було підготовлено 147 наукових висновків, пропозицій, рекомендацій та експертиз до нормативно-правових актів, з яких 96 висновків надано на виконання бюджетної програми 6581040.

IV. НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ НА ЗАМОВЛЕННЯ РЕГІОНІВ

Академія тісно співпрацює не лише з центральними органами державної влади, а й місцевими органами державної влади та органами місцевого самоврядування. З метою підвищення ролі правової науки в розробці та реалізації ефективної регіональної політики та координації наукових досліджень у галузі держави та права всіх установ академією було створено регіональні наукові центри: у червні 1994 р. – Київський регіональний центр, у червні 2009 р. – Донецький та Західний регіональні наукові центри, у березні 2011 р. – Південний регіональний науковий центр.

Основними завданнями регіональних наукових центрів є сприяння місцевим органам державної влади та органам місцевого самоврядування у здійсненні ефективної правової політики у відповідних регіонах України; планування та координація науково-дослідної діяльності в галузі держави та права дійсних членів (академіків) та членів-кореспондентів академії, а також усіх структурних підрозділів академії (лабораторій, відділів, секторів тощо), що знаходяться у відповідних регіонах; координація діяльності по формуванню та реалізації науково-технічних програм у галузі держави і права з МОН України, НАН України та галузевими академіями в регіонах України; проведення на замовлення місцевих органів державної влади, органів

місцевого самоврядування, правоохоронних та судових органів, громадських організацій, інших юридичних чи фізичних осіб наукових досліджень, підготовка експертних висновків, юридичних довідок тощо; проведення фундаментальних та прикладних наукових досліджень; організація та проведення наукових конференцій, круглих столів, семінарів та інших наукових заходів; здійснення просвітницької діяльності, сприяння підвищенню інтелектуального потенціалу у відповідних регіонах України; інтеграція юридичної науки та освіти тощо.

Так, членами Київського регіонального центру у 2019 р. підготовлено 32 науково-правових висновки щодо правозастосовної діяльності. Науковці Київського регіонального центру взяли участь у підготовці 14 проектів нормативно-правових актів. Київський регіональний центр виступив організатором та співорганізатором 13 наукових заходів (конференцій, семінарів, «круглих столів» тощо).

Донецьким регіональним науковим центром у 2019 р. розроблено 2 законопроекти, підготовлено 3 експертні висновки до законопроектів та проектів інших нормативно-правових актів, надано 27 науково-правових висновків щодо правозастосовної діяльності. Членами Донецького регіонального наукового центру підготовлено 54 науково-правових висновки на замовлення місцевих органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

Західним регіональним науковим центром у 2019 р. підготовлено 9 науково-правових висновків щодо правозастосовної діяльності для судових та правоохоронних органів. Члени Західного регіонального наукового центру взяли участь у 28 наукових заходах (конференціях, семінарах, «круглих столах» тощо).

Члени Південного регіонального наукового центру у 2019 р. розробили 7 проектів законів за зверненням цен-

тральних органів державної влади, надали 2 науково-правових висновки на законопроекти, підготували 30 наукових висновків щодо правозастосовної діяльності для Конституційного Суду України та Верховного Суду. Південний регіональний науковий центр виступив організатором та співорганізатором 22 наукових заходів.

У звітному періоді установами академії підготовлено науково-правові висновки для Харківської обласної державної адміністрації, Харківської обласної ради, Харківської міської ради, а також для обласних, міських та районних правоохоронних і судових органів Київської, Вінницької, Дніпропетровської, Одеської, Запорізької, Сумської, Черкаської, Львівської, Закарпатської та інших областей.

Так, для органів державного управління на місцях, органів місцевого самоврядування, правоохоронних і судових органів, державних підприємств, установ та організацій, навчальних закладів здійснено: розробку проектів нормативно-правових актів, їх наукову експертизу, аналіз чинного законодавства з окремих питань; надано пропозиції щодо його вдосконалення; проведено відповідні консультації тощо.

У цілому науково-дослідними інститутами академії за звітний період на замовлення регіонів було підготовлено **10 науково-правових висновків**, пропозицій, зауважень та роз'яснень до відповідних нормативно-правових актів. Зокрема, Науково-дослідний інститут державного будівництва та місцевого самоврядування надав 3 науково-консультативних висновки та 3 науково-методичних роз'яснення щодо окремих положень законодавства про місцеве самоврядування; Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності – 3, Науково-дослідний інститут вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса – 1.

V. УЧАСТЬ АКАДЕМІЇ У ЗАКОНОПРОЕКТНІЙ РОБОТІ

Важливим напрямком науково-дослідної діяльності інститутів академії є розробка і правова експертиза законопроектів та інших нормативно-правових актів, внесення відповідних змін, розробка рекомендацій та пропозицій, що є однією з форм упровадження результатів наукової діяльності. Так, на виконання бюджетної програми 6581040 «Фундаментальні дослідження, прикладні наукові і науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами і державним замовленням у сфері законодавства і права, підготовка наукових кадрів, фінансова підтримка розвитку наукової інфраструктури» науково-дослідні інститути академії взяли участь у розробці **48 проектів законів та інших нормативно-правових актів.**

На виконання бюджетної програми 6581020 «Наукова і організаційна діяльність президії Національної академії правових наук України» члени академії взяли участь у підготовці **22 законопроектів.**

Академіки та члени-кореспонденти Національної академії правових наук України взяли участь у розробці близько **190 проектів законів та інших нормативно-правових актів**, серед яких: проекти кодексів «Про кримінальні проступки», «Про екологічну безпеку України», проекти законів України «Про нормативно-правові акти», «Про всеукраїнський та місцеві референдуми за народною ініціативою», «Про податковий суверенітет та офшорні компанії», «Про сервісні послуги та сервісні центри Міністерства внутрішніх справ України», «Про муніципальну варту», «Про порядок застосування мов в Україні» «Про оперативно-розшукову діяльність», «Про приватну детективну (розшукову) діяльність», «Про зброю», «Про обіг земель сіль-

ськогосподарського призначення», «Про адміністративну процедуру», «Про вищу юридичну (правничу) освіту та допуск до юридичної професії» та багато інших.

Члени академії на постійній основі беруть участь у діяльності близько **30 робочих груп** із розроблення законів та інших нормативно-правових актів, серед яких слід виділити **Комісію з питань правової реформи**, утворену Указом Президента України від 7 серпня 2019 р. (співголовою комісії є член-кореспондент НАПрН України – Буроменський М. В., членами комісії є: Барабаш Ю. Г., Баулін Ю. В., Гришук В. К., Гуторова Н. О., Заєць А. П., Капліна О. В., Козюбра М. І., Копиленко О. Л., Кузнєцова Н. С., Навроцький В. О., Петришин О. В., Стрельцов Є. Л., Шило О. Г.). Основним завданням комісії є сприяння подальшому розвитку правової системи України на основі конституційних принципів верховенства права, пріоритетності прав і свобод людини і громадянина з урахуванням міжнародних зобов'язань України.

Члени відділення цивільно-правових наук академії входять до складу **Робочої групи щодо рекодифікації (оновлення) цивільного законодавства України**, утвореної постановою Кабінету Міністрів України від 17 липня 2019 р. № 650 (членами групи є: Довгерт А. С., Кохановська О. В., Кузнєцова Н. С., Майданик Р. А., Стефанчук Р. О.). Основними завданнями робочої групи є проведення комплексного аналізу існуючого цивільного законодавства України та визначення сфер приватноправових відносин, які потребують приведення у відповідність із світовими тенденціями розвитку приватного права; вивчення досвіду європейських країн щодо рекодифікації (оновлення) цивільного законодавства України; підготовка пропозицій щодо рекодифікації (оновлення) цивільного законодавства України.

Наказом Міністра юстиції України від 25 листопада 2019 р. за № 3630/5 була створена **робоча група з розробки проекту Закону України «Про нормативно-правові акти»**, до складу якої увійшли члени Національної академії правових наук України, зокрема: Лук'янов Д. В., Петришин О. В., Святоцький О. Д., Стефанчук Р. О.

VI. ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМКИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

На сьогоднішній день основні цілі та напрямки державної політики у сфері наукової та науково-технічної діяльності визначає **Закон України «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки»** в редакції від 16 січня 2016 р.

З березня 2016 р. на загальних зборах академії затверджено Стратегію розвитку наукових досліджень Національної академії правових наук України на 2016–2020 роки, складовою частиною якої є Пріоритетні напрями розвитку правової науки на 2016–2020 роки, що мають стати орієнтиром для наукових установ у визначенні тематики наукових досліджень.

У 2020 р. розпочнеться розробка нової Стратегії розвитку Національної академії правових наук України на 2021–2025 роки, яка має враховувати сучасні виклики і визначити пріоритетні напрями розвитку правничої науки на наступний період.

Відповідно до вимог Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України Національна академія правових наук України здійснює планування власної наукової діяльності в середньостроковій перспективі на 3 найближчих роки. Тому кожен інститут постійно розробляє перспективні плани наукових досліджень на кожні наступні 3 роки.

VII. УЧАСТЬ В ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННІ НАУКОВИХ ЗАХОДІВ: КОНФЕРЕНЦІЙ, СЕМІНАРІВ, «КРУГЛИХ СТОЛІВ» ТОЩО

З метою обговорення актуальних питань правознавства, що розробляються в рамках тем наукового дослідження за участю як співробітників інститутів, так і науковців провідних наукових, науково-дослідницьких та освітніх центрів України, правознавців, регулярно проводилися наукові конференції, семінари, «круглі столи» тощо.

Загалом у 2019 р. науково-дослідні інститути виступили організаторами та співорганізаторами **18 наукових заходів** – конференцій, семінарів, «круглих столів», читань. Загалом члени Національної академії правових наук України та науковці її структурних підрозділів у 2019 р. взяли участь у понад **400 наукових заходах**.

Важливою подією в науковому житті академії стало проведення 24–28 вересня 2019 р. **III Харківського міжнародного юридичного форуму**. Співорганізаторами виступили Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, Національна академія правових наук України, Організація з безпеки та співробітництва в Європі (ОБСЄ), Фонд Конрада Аденауера, Рада Європи. Свою підтримку в проведенні форуму також надали Міністерство юстиції України, Міністерство освіти і науки України, Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України, Харківська обласна державна адміністрація та Управління інноваційного розвитку та іміджевих проектів Харківської міської ради. У роботі п'яти панельних дискусій взяли участь відомі дослідники та практики з 28 країн світу, судді Конституційного Суду України та Верховного Суду, урядовці, співробітники міжнародних організацій та фондів. Були проведені тренінги з актуальних питань корпоративного права, агробізнесу, презентації навчальних програм з на-

гальних проблем захисту прав людини, відкриті лекції провідних міжнародних експертів тощо.

1 листопада 2019 р. Центром дослідження проблем адміністративної юстиції Київського регіонального центру Національної академії правових наук України спільно з Касаційним адміністративним судом у складі Верховного Суду було організовано і проведено **круглий стіл «Використання практики Європейського суду з прав людини в адміністративному судочинстві»**, в якому взяли участь судді Верховного Суду, Шостого апеляційного адміністративного суду, Окружного адміністративного суду м. Києва, Конституційного Суду, члени Вищої ради правосуддя, представники Міністерства юстиції України, адвокати Національної асоціації адвокатів України, науковці Київського інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

VIII. ХАРАКТЕРИСТИКА ВИДАВНИЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Національна академія правових наук України у 2019 р. повністю виконала план результативних показників з випуску друкованої продукції за бюджетною програмою 6581020 – наукова і організаційна діяльність президії Національної академії правових наук України, а за бюджетною програмою 6581040 – фундаментальні дослідження, прикладні наукові і науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами і державним замовленням у сфері удосконалення законодавства і права, підготовка наукових кадрів, фінансова підтримка розвитку наукової інфраструктури – навіть перевиконала.

Зокрема, за бюджетною програмою 6581020 було видано 7 збірників наукових праць, підготовлено 25 публіка-

цій у наукових виданнях; за бюджетною програмою 6581040 – 28 монографій, підручників, науково-практичних посібників; 41 збірник наукових праць та коментарів законодавства, а також опубліковано 408 наукових статей. Провідні науковці науково-дослідних інститутів та члени НАПрН України за 2019 р. опублікували близько **100 статей у наукових виданнях, які індексуються в міжнародних базах даних Scopus та Web of Science.**

У багатогранній видавничій діяльності провідне місце посідає видавництво «Право», яке входить до складу НАПрН України.

У 2019 р. видавництво «Право» видало 243 видання, загальною кількістю 60350 примірників, серед них: 62 збірники законодавства, 56 монографій, 45 навчальних посібників, 16 періодичних видань, 35 підручників, 12 довідкових видань, 2 конспекти лекцій та 15 наукових видань.

Видавництво забезпечило підготовку та видання **«Великої української юридичної енциклопедії»**. Так, упродовж 2019 р. вийшли друком три томи енциклопедії – «Господарське право» (загальний обсяг 784 сторінки), «Земельне та аграрне право» (загальний обсяг 696 сторінок) та «Кримінологія. Кримінально-виконавче право» (загальний обсяг 544 сторінки).

Академічне видання «Вісник Національної академії правових наук України» отримав нове свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації, виданого Міністерством юстиції України 11.07.2019 р. за № 23993-13833ПР. Журнал успішно пройшов перереєстрацію та відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 28.12.2019 р. № 1643 внесений до Переліку наукових фахових видань України категорії «Б» у галузі юридичних наук. Вісник Національної академії правових наук України є паралельним виданням, україномовна версія журналу

виходить у друкованому вигляді, англomовна версія – в електронному.

Починаючи з 2009 р. Національною академією правових наук України видається Щорічник українського права (Yearbook of Ukrainian law), в якому публікуються найкращі статті членів академії та науковців її установ. З 2014 р. Щорічник українського права друкується англійською мовою. Кожен випуск англomовної версії надсилається більше ніж у 70 юридичних бібліотек світу, зокрема, США, Канади, Австралії, Великої Британії, Німеччини, Португалії, Швейцарії, Норвегії, Данії, Латвії, Литви. У Щорічнику за 2019 рік опубліковано 47 наукових статей з актуальних питань розвитку держави і права.

ІХ. МІЖНАРОДНЕ НАУКОВЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

Академія активно співпрацює з міжнародною науковою спільнотою шляхом проведення спільних наукових досліджень, запрошення для участі в наукових заходах іноземних учених, взяття участі вітчизняними науковцями у закордонних наукових конференціях тощо, співпраці та обміну інформацією з міжнародними й іноземними структурами.

Зокрема, академія та її науково-дослідні інститути підтримують творчі зв'язки з Гродненським державним університетом імені Янки Купали (Республіка Білорусь), Вільнюським державним університетом (Литва), Університетом Миколаса Ромеріса (Литва), Вроцлавським університетом (Польща), Люблінським університетом імені Марії Кюрі-Склодовської, Університетом Варшави, Центром європейської співпраці (Польща), Університетом ім. Яна Кохановського (Польща), Інститутом права, управління та економіки Педагогічного Університету (Польща), Айхонським

університетом (КНР), Коледжем Сенека (Канада), Ліверпульською школою права (Велика Британія), Центром комерційного права Університету Квін Мері (Велика Британія), Університетом Казимира Семеновича (Литва), Університетом імені Георга Августа (Німеччина), Інститутом інтелектуальної власності, конкуренції та податкового права Товариства Макса Планка (Німеччина), Науково-дослідним центром (Міжвузівської кафедри права і геному людини, Університету Країни Басків (Університету Деусто, Іспанія)), Regent University (США).

Провідні вчені академії входять до складу редакційних колегій/наукових рад 24 іноземних наукових видань Молдови, Вірменії, Казахстану, Сербії, Польщі, Угорщини, Латвії, Греції, Великої Британії та США. Дійсний член (академік) Гуторова Н. О. є членом редакційної колегії іноземного наукового видання *Wiadomości Lekarskie*, яке індексується міжнародною наукометричною базою Scopus.

У 2019 р. Національною академією правових наук України, Університетом імені Миколаса Ромеріса та Науково-дослідним інститутом державного будівництва та місцевого самоврядування НАПрН України був підписаний меморандум про взаєморозуміння в галузі академічної співпраці. Меморандум передбачає співпрацю у сфері обміну науковими матеріалами, публікаціями та інформацією, проведення спільних досліджень та наукових заходів (семінарів, конференцій) з пріоритетних напрямів, організацію та реалізацію обміну науковим персоналом тощо.

Постійним партнером Національної академії правових наук України в проведенні багатьох наукових проектів виступає Координатор проектів ОБСЄ в Україні. За його допомогою було організовано низку різноманітних наукових заходів, конференцій, літніх шкіл тощо.

Х. КООРДИНАЦІЙНА ТА ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ АКАДЕМІЇ, МІЖГАЛУЗЕВЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

Важливим напрямом співпраці Національної академії правових наук України є співробітництво з Національною академією наук України. Так, починаючи з 2006 р. при НАН України функціонує Експертна рада, головним завданням якої є оцінка всіх тем досліджень, запланованих до фінансування із Державного бюджету України незалежно від відомчого підпорядкування. НАПрН України у 2019 р. отримала від Експертної ради висновки щодо доцільності дослідження всіх запланованих фундаментальних тем.

Окремі члени Національної академії правових наук України є також членами Національної академії наук України та працюють у її відділеннях, у рамках яких забезпечують взаємодію НАПрН України та НАН України. Так, дійсні члени (академіки) НАПрН України Тацій В. Я., Литвин В. М., Шемшученко Ю. С., Копиленко О. Л. є дійсними членами (академіками) НАН України, а дійсний член (академік) НАПрН України Сіренко В. Ф. та члени-кореспонденти НАПрН України Шаповал В. М. і Устименко В. А. є членами-кореспондентами НАН України.

Президент НАПрН України Петришин О. В. є членом Адміністративного комітету Національної ради України з питань розвитку науки і технологій. Академік-секретар відділення державно-правових наук і міжнародного права Битяк Ю. П. є членом Ради прокурорів України. Член-кореспондент НАПрН України Барабаш Ю. Г. входить до складу колегії Міністерства освіти і науки України, дійсний член (академік) Кузнєцова Н. С. – до складу Атестаційної колегії МОН України.

Постановою Конституційного Суду України від 9 квітня 2019 р. за № 12-п/2019 було створено Науково-консуль-

тативну раду Конституційного Суду України, до складу якої увійшли дійсні члени (академіки) НАПрН України: Битяк Ю. П., Гетьман А. П., Гуторова Н. О., Журавель В. А., Комаров В. В., Костицький М. В., Кузнєцова Н. С., Кучерявенко М. П., Оніщенко Н. М., Петришин О. В., Святоцький О. Д., Скрипнюк О. В., Тацій В. Я., Тихий В. П., Шакун В. І., Шемшученко Ю. С.; члени-кореспонденти НАПрН України: Довгерт А. С., Козюбра М. І., Колодій А. М., Кулинич П. Ф., Лук'янов Д. В., Серьогіна С. Г., Спасибо-Фатєєва І. В., Яроцький В. Л. Головою Ради є член-кореспондент НАПрН України Барабаш Ю. Г.

Відповідно до Постанови Пленуму Верховного Суду від 7 лютого 2020 р. за №3 до складу Науково-консультативної ради при Верховному Суді входять дійсні члени (академіки) НАПрН України: Бобкова А. Г., Борисов В. І., Гетьман А. П., Гуторова Н. О., Комаров В. В., Кузнєцова Н. С., Кучерявенко М. П., Майданик Р. А., Оніщенко Н. М., Орлюк О. П., Петришин О. В., Прилипка С. М., Святоцький О. Д., Селіванов А. О., Скрипнюк О. В., Тацій В. Я., Шакун В. І., Щербина В. С.; члени-кореспонденти НАПрН України: Боднар Т. В., Дзера О. В., Довгерт А. С., Капліна О. В., Козюбра М. І., Кохановська О. В., Кулинич П. Ф., Навроцький В. О., Настюк В. Я., Носік В. В., Подцерковний О. П., Спасибо-Фатєєва І. В., Устименко В. А., Харитонов Є. О., Харитонova О. І., Чанишева Г. І., Шило О. Г., Шульга М. В., Яроцький В. Л.

Члени Академії також входять до інших науково-консультативних рад та робочих груп з реформування законодавства, які діють при Президентові України, Комітетах Верховної Ради України, Кабінетові Міністрів України, вищих судових та правоохоронних інстанціях.

Національною академією правових наук України здійснюється значна робота з питань координації наукових досліджень у галузі держави і права. Одним із таких напрямів є координація дисертаційних досліджень, теми яких

затверджені вченими радами закладів вищої освіти, юридичних факультетів університетів, науково-дослідних установ юридичного профілю. Результати цієї роботи знаходять своє відбиття у виданні «**Перелік тем дисертаційних досліджень з проблем держави і права**», який виходить друком з 1995 р. Цим виданням академія ставить за мету поширення інформації серед наукової громадськості стосовно основних напрямів дисертаційних досліджень, які виконуються в Україні, що дає змогу вченим радам закладів вищої освіти, юридичних факультетів та науково-дослідних установ юридичного профілю, науковим керівникам (консультантам), здобувачам (аспірантам, ад'юнктам та докторантам) здійснювати планування науково-дослідної роботи, провадити дисертаційні дослідження з найбільш актуальних проблем держави і права, уникати повторення та дублювання тематики, забезпечуючи ефективність наукових досліджень.

До Переліку за 2019 рік увійшли 993 теми дисертаційних досліджень, опрацьованих членами координаційних бюро відділень Національної академії правових наук України, до окремих з яких надані зауваження.

Науковці науково-дослідного інституту інформатики і права НАПрН України забезпечують підтримку Інтернет-ресурсу «Правова наука», який містить не тільки базу даних затверджених тем кандидатських і докторських дисертацій, а й уже захищених робіт.

XI. ПІДГОТОВКА НАУКОВИХ КАДРІВ

У науково-дослідних інститутах Національної академії правових наук України успішно функціонує аспірантура, головною метою якої є підготовка наукових кадрів. У 2019 р. підготовка наукових кадрів у аспірантурі **за рахунок коштів фізичних та юридичних осіб** здійснювалася

в усіх науково-дослідних інститутах Національної академії правових наук України. Середньорічна кількість аспірантів з відривом від виробництва становила 10 осіб, без відриву від виробництва – 165 осіб, докторантів – 5 осіб.

У зв'язку із скороченням фінансування підготовка наукових кадрів в аспірантурі науково-дослідних інститутів НАПрН України **за бюджетні кошти не здійснювалася.**

Відповідно до законів України «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про вищу освіту», «Про ліцензування видів господарської діяльності» а також постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)» діяльність науково-дослідних інститутів з цього питання підлягає ліцензуванню. На сьогодні відповідні ліцензії отримали **НДІ приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака, НДІ вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса, НДІ інтелектуальної власності, НДІ інформатики і права, НДІ державного будівництва та місцевого самоврядування.**

ХІІ. КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Відповідно до Указу Президента України від 19 червня 2013 р. № 337/2013 загальна чисельність членів Академії становить 146 чоловік, з яких 53 дійсних члени (академіки) і 93 члени-кореспонденти. Фактично станом на 01.01.2020 р. до складу Національної Академії правових наук України входять 125 членів академії та 4 іноземні члени, з них: 50 дійсних членів (академіків), 75 членів-кореспондентів.

Науково-організаційний апарат президії академії становить 52 особи (м. Харків – 38, м. Київ – 14), серед яких: 15 докторів юридичних наук, 12 кандидатів юридичних наук.

У науково-дослідних інститутах Академії працюють 323 наукових працівники, з них науковців, які мають науковий ступінь доктора наук, – 105 осіб та які мають науковий ступінь кандидата наук, – 142, зокрема:

Науково-дослідний інститут державного будівництва та місцевого самоврядування

Загальна чисельність працюючих наукових працівників – 63; середній вік – 45 років. Докторів наук – 19; кандидатів наук – 28; мають почесні звання – 7.

Науково-дослідний інститут вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса

Загальна чисельність працюючих наукових працівників – 41; середній вік – 44 роки. Докторів наук – 17; кандидатів наук – 21; мають почесні звання – 5.

Науково-дослідний інститут правового забезпечення інноваційного розвитку

Загальна чисельність працюючих наукових працівників – 41; середній вік – 42 роки. Докторів наук – 11; кандидатів наук – 24; мають почесні звання – 4.

Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності

Загальна чисельність працюючих наукових працівників – 69; середній вік – 45 років. Докторів наук – 16; кандидатів наук – 20; мають почесні звання – 2.

Науково-дослідний інститут інформатики і права

Загальна чисельність працюючих наукових працівників – 51; середній вік – 51 рік. Докторів наук – 19; кандидатів наук – 21; мають почесні звання – 8.

Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака

Загальна чисельність працюючих наукових працівників – 58; середній вік – 45 років. Докторів наук – 23; кандидатів наук – 28; мають почесні звання – 6.

За значний особистий внесок у реалізацію державної правової політики, реформування правової системи та законодавства України, підготовку висококваліфікованих фахівців, розвиток вітчизняної науки, формування правової культури населення, підвищення правосвідомості науковці Національної академії правових наук України були нагороджені такими державними та урядовими нагородами:

Орденем «За заслуги» III ступеня була нагороджена дійсний член (академік) Малишева Н. Р.

Орденем князя Ярослава Мудрого V ступеня був нагороджений дійсний член (академік) Сіренко В. Ф.

Звання «Заслужений діяч науки і техніки України» присвоєно члену-кореспонденту Кулиничу П. Ф.

Подякою Голови Верховної Ради України був нагороджений дійсний член (академік) Селіванов А. О.

Грамотою Генеральної прокуратури України був нагороджений дійсний член (академік) Битяк Ю. П.

Подякою Міністерства юстиції України була нагороджена дійсний член (академік) Оніщенко Н. М.

Подякою Верховного Суду був нагороджений член-кореспондент Устименко В. А.

Почесною грамотою Союзу юристів України був нагороджений член-кореспондент Нагребельний В. П.

Лауреатами Державної премії України в галузі науки і техніки за роботу «Правова доктрина України» стали дійсні члени (академіки) Кучерявенко М. П., Шепітько В. Ю., Прилипко С. М., Щербина В. С., Селіванов А. О. та члени-кореспонденти Барабаш Ю. Г., Шило О. Г., Колодій А. М.

Молоді вчені досягли вагомих результатів у наукових дослідженнях, 2 науковцям академії здійснювалися виплати стипендії Кабінету Міністрів України, а саме: Улітій О. В., Петришину О. О.

Премію Президента України для молодих вчених за 2019 рік присуджено Пленюк М. Д.

№ з/п	Назва структурної одиниці	Кількість працюючих академіків	Кількість працюючих членів-кореспондентів	Кількість наукових співробітників (чол.)						
				Доктори наук		Кандидати наук		Всього наукових співробітників		
				Осн.	Сум.	Осн.	Сум.	Осн.	Сум.	Разом
1	президія м. Харків	7	2	3	8	5	3	8	11	19
2	КРЦ	1	-	2	2	2	2	5	4	9
3	НДІВПЗ	4	2	6	11	15	6	24	17	41
4	НДІППіП	4	2	12	11	14	14	31	27	58
5	НДІІВ	2	1	3	13	12	8	43	26	69
6	НДІІІ	1	2	9	10	8	13	27	24	51
7	НДІДБіМС	5	4	4	15	13	15	29	34	63
8	НДІПЗІР	1	2	2	9	14	10	19	22	41

ХІІІ. ФІНАНСОВЕ ТА МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Національна академія правових наук України згідно з чинним законодавством є вищою державною науковою організацією України, що організовує і здійснює фундаментальні дослідження в галузі держави і права. Відповідно до ст. 22 Бюджетного кодексу України академію визначено головним розпорядником бюджетних коштів.

Законом України «Про Державний бюджет України на 2019 рік» затверджені видатки для НАПрН України загальним обсягом **44725,3** тис. грн.

За підсумками 2019 р. академія профінансована з Державного бюджету в обсязі **44725,3** тис. грн, що становить 100% від планових річних показників.

Крім того, наукові установи академії самостійно отримали у 2019 р. по спеціальному фонду бюджету **7900,2** тис. грн, що склало 17,7% від загального обсягу надходжень.

Середньорічна чисельність працюючих у бюджетних установах НАПрН України у звітному році становила **374** особи.

Кошти, що були визначені Державним бюджетом України у 2019 р. за загальним та спеціальним фондом, спрямовувалися на виконання 2-х бюджетних програм.

Державним бюджетом України на 2019 р. видатки на виконання програми **КПКВ 6581040** «Фундаментальні дослідження, прикладні наукові і науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами і державним замовленням у сфері законодавства і права, підготовка наукових кадрів, фінансова підтримка розвитку наукової інфраструктури» були затверджені у сумі **38290,2** тис. грн, у тому числі видатки загального фонду – **30759,1** тис. грн, спеціального фонду – **7531,1** тис. грн.

Касові видатки за **КПКВК 6581040** у 2019 р. склали **37509,0** тис. грн, у тому числі видатки загального фонду – **30759,1** тис. грн, спеціального фонду – **6749,9** тис. грн.

Державним бюджетом України на 2019 р. видатки на виконання програми **КПКВ 6581020** «Наукова і організаційна діяльність президії Академії правових наук України» були затверджені у сумі **15862,2** тис. грн, у тому числі видатки загального фонду – **13966,2** тис. грн, спеціального фонду – **1896,0** тис. грн.

Касові видатки за **КПКВ 6581020** у 2019 р. склали **15071,0** тис. грн, у тому числі видатки загального фонду – **13877,1** тис. грн, спеціального фонду – **1193,9** тис. грн.

У цілому видатки по академії за 2019 рік склали **52580,0** тис. грн, у тому числі із загального фонду бюджету – **44636,2** тис. грн і спеціального фонду **7943,8** тис. грн.

Кошти було витрачено на:

– виплату заробітної плати з нарахуваннями – **42541,5** тис. грн, **або 81 %** усіх видатків, у тому числі по загальному фонду – **38235,0** тис. грн і по спеціальному фонду – **4306,5** тис. грн;

– придбання предметів постачання і матеріалів, оплату послуг – **2899,9** тис. грн, **або 5,5%** усіх видатків, у тому числі по загальному фонду – **625,3** тис. грн і по спеціальному фонду – **2274,6** тис. грн;

– відрядження – **159** тис. грн, **або 0,3%** всіх видатків, у тому числі по загальному фонду – **62,5** тис. грн і по спеціальному фонду – **96,5** тис. грн;

– оплату комунальних послуг – **1410,8** тис. грн, **або 2,7%** всіх видатків, у тому числі по загальному фонду – **576,9** тис. грн і по спеціальному фонду – **833,9** тис. грн;

– виплату стипендії та довічної плати дійсним членам (академікам) та членам-кореспондентам – **5207,7** тис. грн, **або 9,9%** усіх видатків, у тому числі по загальному фонду – **5136,1** тис. грн і по спеціальному фонду – **71,6** тис. грн;

– сплата податків до бюджету – **182,1** тис. грн, **або 0,3%**, у тому числі по загальному фонду – **0,4** тис. грн, по спеціальному фонду – **181,7** тис. грн;

– придбання обладнання – **179,0** тис. грн, **або 0,3%** по спеціальному фонду.

**Звіт про витрачання коштів Державного бюджету України
Національною академією правових наук України за 2019 рік**

Таблиця 1
(тис. грн)

6580000	Національна академія правових наук України		Спеціальний фонд	
	Загальний фонд	Касові видатки	Затверджено кошторисом на рік	Касові видатки
Код економічної класифікації видатків	Показники	Затверджено кошторисом на рік	Касові видатки	Касові видатки
	Видатки – всього	44725,3	44636,2	7943,8
	В тому числі:			
2000	Поточні видатки	44725,3	44636,2	7764,8
2110,2120	Оплата праці працівників з нарахуваннями на оплату праці	38247,9	38235,0	4306,5
2210,2240	Використання товарів і послуг	626,4	625,3	2274,6
2250	Видатки на відрядження	66,2	62,5	96,5
2270	Оплата комунальних послуг та енергоносіїв	647,6	576,9	833,9
2800	Інші поточні видатки	1,1	0,4	181,7
2700	Соціальне забезпечення	5136,1	5136,1	71,6
3000	Капітальні видатки	-	-	179

Таблиця 2
(тис. грн)

Код економічної класифікації видатків	Найменування бюджетної програми	Загальний фонд		Спеціальний фонд	
		Затверджено кошторисом на рік	Касові видатки	Затверджено кошторисом на рік	Касові видатки
6581020	Наукова і організаційна діяльність Президії Національної академії правових наук України	13966,2	13877,1	1896,0	1193,9
6581040	Фундаментальні дослідження, прикладні наукові і науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами і державним замовленням у сфері законодавства і права, підготовка наукових кадрів, фінансова підтримка розвитку наукової інфраструктури	30759,1	30759,1	7531,1	6749,9
ВСЬОГО		44725,3	44636,2	9427,1	7943,8

Довідкове видання

**ЗВІТ ПРО РЕЗУЛЬТАТИ ДІЯЛЬНОСТІ
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ПРАВОВИХ НАУК
УКРАЇНИ ЗА 2019 РІК
(основні показники)**

Упорядники:

*В. А. Журавель, Л. В. Бєлєвцева, О. С. Гиляка,
Є. А. Гетьман, Н. В. Запорожець*

Підписано до друку з оригінал-макета 06.03.2020.
Формат 60×84 ¹/₁₆. Папір офсетний. Гарнітура Times.
Ум. друк. арк. 1,86. Обл.-вид. арк. 1,23. Вид. № 2486.
Тираж 120 прим.

Видавництво «Право» Національної академії правових наук України
та Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого
вул. Чернишевська, 80а, Харків, 61002, Україна
Тел./факс (057) 716-45-53
Сайт: www.pravo-izdat.com.ua
E-mail для авторів: verstka@pravo-izdat.com.ua
E-mail для замовлень: sales@pravo-izdat.com.ua

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів
видавничої продукції — серія ДК № 4219 від 01.12.2011 р.

Виготовлено у друкарні ФОП Дуюнова Л. М.
Тел. (057) 717-28-80